

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/8288,Nigdy-wiecej-wojny-nigdy-wiecej-rozdarcia.html>

06.07.2025, 01:02

01.09.2018

„Nigdy więcej wojny; nigdy więcej rozdarcia”

- Nigdy więcej wojny. (...) Nigdy więcej rozdarcia Rzeczypospolitej. Zaklinam nas wszystkich, a przede wszystkim młode pokolenie, by tak prowadzić politykę i polskie sprawy, aby nigdy więcej zagrożenie nie spłynęło na naszą Rzeczpospolitą - apelował Prezydent Andrzej Duda w Tczewie podczas uroczystości upamiętniających 79. rocznicę wybuchu II wojny światowej.

- Budujmy silne państwo, budujmy państwo, które nie będzie wewnętrznie skłócone. Budujmy państwo, które wyleczy wszystkie swoje choroby, które wyniosło z czasów zniewolenia, zwłaszcza zniewolenia komunistycznego - podkreślał.

Zobacz także: [Wystąpienie Prezydenta w Tczewie na obchodach 79. rocznicy wybuchu II wojny światowej](#)

- Naprawmy to, co zostało zniszczone i zepsute. Budujmy nasz potencjał budujmy, nasze bezpieczeństwo z odpowiedzialnością za sprawy kraju i za sprawy Europy - przekonywał Andrzej Duda.

Prezydent podkreślił, że tegoroczna uroczystość przypada w roku 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. - Po 123 latach zaborów tamto pokolenie młodych, urodzonych bardzo często na początku XX wieku, w większości w wieku XIX uzyskało to, co nie udało się ani ich ojcom, którzy walczyli w powstaniu styczniowym, ani ich dziadkom którzy walczyli w powstaniu listopadowym: odzyskali swoją ojczyznę, przywrócili Polskę na mapę ofiarą swojej krwi - powiedział.

Zobacz także:

[List Prezydenta odczytany podczas obchodów 79. rocznicy wybuchu II wojny światowej w Wieluniu](#)

[List Prezydenta odczytany na Westerplatte podczas obchodów 79. rocznicy wybuchu II wojny światowej](#)

- 1 września i 17 września to czarne plamy na mapie roku 100-lecia odzyskania niepodległości. To daty, które przypominają nam o dniach, kiedy znowu straciliśmy naszą ojczyznę, kiedy Polska znowu została rozdarta na 6 lat pomiędzy dwóch wielkich naszych wrogów. Pomiedzy dwa państwa, które wtedy były państwami o ustrojach totalitarnych - przez hitlerowskie Niemcy i przez Związek Sowiecki, przez Hitlera i przez Stalina - podkreślił Prezydent.

Andrzej Duda przypomniał, że 6 lat od tamtego 1 września II wojna na całym świecie pochłonięła ok. 60 mln istnień, a 10 proc. z tego to byli Polacy.

Zobacz także:

[Obchody Dnia Weterana Walk o Niepodległość RP \[PL/ENG\]](#)

[Wystąpienie Prezydenta RP na obchodach Dnia Weterana Walk o Niepodległość RP](#)

- Polska w tej wojnie poniosła ogromne straty. (...) To niezwykle ważna lekcja w historii dla Polski, dla Polaków, ale przede wszystkim dla Europy i świata – jak ważna jest jedność, pokój jak ważny jest wzajemny szacunek pomiędzy narodami, państwami, jak ważne jest współdziałanie, przestrzeganie prawa międzynarodowego, które niesie w sobie absolutną gwarancję pokoju – przekonywał.

- Cześć i chwała Bohaterom. Wieczna pamięć Poległym. Niech żyje wolna, niepodległa Polska – zakończył Prezydent.

Uroczystości odbyły się na skwerze Bohaterów Szymankowa upamiętniającym polskich celników i kolejarzy zabitych przez Niemców 1 września 1939 r. Punktualnie o godzinie 4.34 z głośników został puszczone dźwięk przelatujących samolotów oraz odpalone zostały materiały pirotechniczne na moście w Tczewie.

Atak III Rzeszy na Rzeczpospolitą nastąpił o świcie 1 września 1939 roku, bez formalnego wypowiedzenia wojny. Datę tę uznaje się oficjalnie za początek II wojny światowej. Niemieckie działania wojenne rozpoczęły się od zbombardowania przyczółków mostowych w Tczewie o godz. 4.34, miasta Wieluń o godz. 4.40 oraz ostrzału polskiej placówki wojskowej w Wolnym Mieście Gdańsku na półwyspie Westerplatte o godz. 4.45.

› **Po uroczystościach Prezydent zwiedził wystawę „20 LAT WOLNOŚCI, Tczew 1920-1939”.**

Ekspozycja historyczna przedstawia dzieje Tczewa. Zostały w niej poruszone najważniejsze aspekty z okresu międzywojennego: powrót Tczewa do Polski w 1920 roku, życie polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne. Klimat epoki został podkreślony licznymi efektami multimedialnymi, które zainteresują współczesnego odbiorcę. Interaktywny quiz, multimedialna podłoga, multimedialne manekiny – to tylko niektóre z nich. Niewątpliwą atrakcją jest fotoplastykon, w którym można obejrzeć najciekawsze miejsca przedwojennego Tczewa. Wystawa została zorganizowana pod honorowym patronatem Prezydenta RP.

› **Złożenie wieńca przy pomniku upamiętniającym około 7000 ofiar rozstrzelanych pomiędzy wrześniem 1939 r. a styczniem 1940 r**

Z Tczewa Andrzej Duda udał się do Lasu Szpęgawskiego, gdzie złożył wieniec przed pomnikiem upamiętniającym około 7000 ofiar rozstrzelanych w pierwszych miesiącach wojny w Lesie Szpęgawskim. Po złożeniu kwiatów Prezydent, w towarzystwie m.in. lokalnych samorządowców, zatrzymał się przy masowych grobach rozsianych w lesie.

W chwili wybuchu II wojny światowej na terenie Pomorza rozpoczęły się aresztowania polskich nauczycieli, wojskowych, urzędników, duchownych, działaczy społecznych i politycznych itp. Część zatrzymanych trafiła do obozów koncentracyjnych, większość została rozstrzelana przez Niemców w pomorskich lasach. Największymi z miejsc kaźni stały się Lasy Piaśnickie w pobliżu Wejherowa i Las Szpęgawski koło Starogardu Gdańskiego.

Szacuje się, że w Piaśnicy mogło zginąć 12-14 tysięcy, a w Szpęgawsku – około 7 tysięcy osób. W obu miejscach Niemcy prowadzili masowe egzekucje od jesieni 1939 roku do początku 1940 roku. Hitlerowcy mordowali głównie przedstawicieli polskiej inteligencji, ale także pacjentów niemieckich szpitali psychiatrycznych, w tym cudzoziemców przywożonych pociągami z III Rzeszy. W Szpęgawsku ginęli też Niemcy, którzy sprzeciwiali się nazizmowi.

> Okolicznościowa iluminacja na fasadzie Pałacu Prezydenckiego

Popołudniu w Warszawie Prezydent RP, Zwierzchnik Sił Zbrojnych Andrzej Duda wziął udział w Apelu Pamięci z okazji Dnia Weterana Walk o Niepodległość RP. Wieczorem na fasadzie Pałacu Prezydenckiego rozbłysła okolicznościowa iluminacja w 79. rocznicę wybuchu II wojny światowej. (*Prezydent.pl*)

1 września 1939 roku o godzinie 4.34, 11 minut przed tym, jak niemiecki pancernik „Schleswig-Holstein” otworzył ogień w kierunku polskiej składnicy wojskowej na Westerplatte, trzy hitlerowskie bombowce nurkujące Junkers 87B Stuka dokonały nalotu okolic Dworca Kolejowego i stacji odpalania ładunków w Tczewie. Wkrótce nadleciały pozostałe Sztukasy i zniszczyły dworzec PKP, zachodni przyczółek mostów oraz koszarę 2 Batalionu Strzelców. Bomby zrzucono także w centrum miasta, w rejonie elektrowni. Nalot na te obiekty powtórzono dwukrotnie. Trwał on około 10 minut. Byli zabici i ranni: żołnierze, kolejarze i ludność cywilna. Drugi nalot na Tczew Niemcy przeprowadzili o godzinie 5.30 przy użyciu bombowców Dornier Do 17Z.

Celem okupanta było zdobycie mostów przez Wisłę – obiektów o strategicznym znaczeniu, które ułatwiłyby Niemcom transport wojsk. Dowódca 2 Batalionu Strzelców, broniącego Tczewa, ppłk Stanisław Janik wydał rozkaz wysadzenia mostu. Hitlerowcy nie kryli niezadowolenia z powodu nieudanej operacji. Gen. Halder zanotował w swoim dzienniku: „Tczew – wyraźnie nie udało się. Most wyleciał w powietrze”.

Operacja była powiązana z działaniami lądowymi o kryptonimie „Akcja pociąg”. Wypełniony żołnierzami niemieckimi miał on miał znenacka przejechać most na Wiśle i opanować tczewski dworzec. Dzięki bohaterskiej postawie polskich kolejarzy z Szymankowa, którzy powiadomili o zagrożeniu od strony Malborka i skierowali pełen hitlerowców pociąg na ślepy tor, niespodziewany atak się nie udał. W odwecie hitlerowcy zamordowali pracowników kolejowych i ich rodziny ze stacji Szymankowo. Walki w obronie miasta trwały tylko jeden dzień – 1 września 1939. Wieczorem żołnierze 2 Batalionu Strzelców, którym jako pierwszym przyszło bronić Ojczyzny, wycofali się, poszli na południe w kierunku Świecia. Tam, okrążeni, dostali się do niewoli.

[Tweetnij](#)